

Ψηφιακή παιδεία και κοινωνική δικτύωση στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Κωνσταντίνος Κυπριανός

Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Τμήμα Πληροφορικής, k.kyprianos@gmail.com

Δομηνίκη-Μαρκησία Ρουγγέρη

Βιβλιοθήκη Ελληνογαλλικής Σχολής "Jeanne d'Arc", drouggeri@yahoo.gr

Πανωραία Γαϊτάνου

Βιβλιοθήκη Μουσείου Μπενάκη, gaitanou@benaki.gr

Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Τμήμα Αρχειονομίας-Βιβλιοθηκονομίας, rgaitanou@ionio.gr

Περιεχόμενα Παρουσίασης

- Πληροφοριακή παιδεία – βασικοί ορισμοί
- Από την πληροφοριακή παιδεία στην ψηφιακή πληροφοριακή παιδεία
- Κοινωνική δικτύωση
- Κοινωνική δικτύωση και βιβλιοθήκες
- Συμπεράσματα

Πληροφοριακή Παιδεία – Βασικοί ορισμοί (1/2)

Μόρφωση (Literacy)

Περιλαμβάνει την ικανότητα του ανθρώπου να χρησιμοποιεί τη γλώσσα και τη γραφή: ένας μορφωμένος άνθρωπος μπορεί να διαβάζει, να γράφει και να κατανοεί τη μητρική του γλώσσα, καθώς επίσης και να εκφράζει απλές σκέψεις μέσω της γραφής.

Zurkowski – 1974

Πληροφοριακή μόρφωση – Παιδεία

Χρησιμοποίησε τον όρο «πληροφοριακή παιδεία» για να θέσει ένα στόχο στο πλαίσιο μιας πολιτικής για την πληροφόρηση, να μπορέσει να μεταμορφώσει τις υπηρεσίες της παραδοσιακής βιβλιοθήκης στη νέα βιομηχανία πληροφοριών που έκανε δειλά δειλά την εμφάνισή της εκείνη την εποχή.

Πληροφοριακή Παιδεία – Βασικοί ορισμοί (2/2)

Ιανουάριος 1989

**Διεθνές Φόρουμ για την
Πληροφοριακή παιδεία**

**Εθνική Ένωση Εκπαιδευτικών
Ομάδων Η.Π.Α.**

«Πληροφοριακή παιδεία ορίζεται η ικανότητα του ατόμου να γνωρίζει πότε υπάρχει η ανάγκη για πληροφόρηση, ώστε να μπορεί να αναγνωρίζει, να εντοπίζει, να αξιολογεί και να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά αυτήν την πληροφόρηση για το εκάστοτε ζήτημα ή πρόβλημα»

Σεπτέμβριος 2003, Πράγα

**Διεθνές Συνέδριο Ειδικών
Πληροφοριακής Παιδείας**

«Η Πληροφοριακή Παιδεία περικλείει γνώση από τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του ατόμου, καθώς και την ικανότητά του να αναγνωρίζει, να εντοπίζει, να αξιολογεί, να οργανώνει και να δημιουργεί, να χρησιμοποιεί και να μεταδίδει αποτελεσματικά την πληροφορία για να αντιμετωπίζει άμεσα ζητήματα ή προβλήματα. Είναι ένα προαπαιτούμενο για τη συμμετοχή στην Κοινωνία της Πληροφορίας και είναι μέρος των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τη δια βίου μάθηση.»

Από την Πληροφοριακή Παιδεία στην Ψηφιακή Πληροφοριακή Παιδεία

Η **ψηφιακή πληροφοριακή παιδεία** μπορεί να οριστεί ως η ικανότητα του ανθρώπου να μπορεί να κατανοεί και να χρησιμοποιεί τις πληροφορίες μέσα από μια πληθώρα ψηφιακών πηγών.

Η ψηφιακή παιδεία εμπλέκει τη χρήση των υπολογιστών για την ανάκτηση, την αποθήκευση, την παραγωγή, την παρουσίαση και την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και την επικοινωνία και τη συμμετοχή σε συνεργατικά δίκτυα μέσω του παγκόσμιου ιστού.

Ψηφιακή Πληροφοριακή Παιδεία (1/3)

Gilster - 1997

4 Βασικοί πυλώνες

Αναζήτηση μέσω
διαδικτύου

Πλοήγηση σε
υπερκείμενο

Συναρμολόγηση
γνώσης

Αξιολόγηση
περιεχομένου

Ψηφιακή Πληροφοριακή Παιδεία (2/3)

Bawden – 2001

Ο ψηφιακά καταρτισμένος άνθρωπος θα πρέπει:

- Να μπορεί να συνθέτει πληροφορίες από διάφορες ψηφιακές πηγές
- Να μπορεί να ανακτά πληροφορίες με κριτική σκέψη
- Να μπορεί να διαβάζει και να κατανοεί το δυναμικό υλικό (dynamic – non-sequential material)
- Να γνωρίζει την αξία των παραδοσιακών εργαλείων για την πρόσβαση στη γνώση και να τα χρησιμοποιεί σε συνάρτηση με τα διαδικτυακά μέσα
- Να γνωρίζει ότι τα κοινωνικά δίκτυα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πηγές βοήθειας και συμβουλών
- Να χρησιμοποιεί φίλτρα για τη διαχείριση των εισερχομένων πληροφοριών
- Να είναι ικανός να δημοσιοποιεί πληροφορίες και να μπορεί να τις ανακτά

Ψηφιακή Πληροφοριακή Παιδεία (3/3)

Eshet-Alkalai - 2004

«η ικανότητα επιβίωσης σε μια ψηφιακή εποχή»

Η Ψηφιακή Παιδεία βασίζεται σε 5 άλλες «μορφές» Παιδείας

Οπτική Παιδεία

Αναπαραγωγική Παιδεία

Πληροφοριακή Παιδεία

Διακλαδωμένη Παιδεία

Κοινωνική Παιδεία

Κοινωνική Δικτύωση

Ορισμός:

Διαδικτυακοί κοινωνικοί χώροι σχεδιασμένοι να εξυπηρετούν την επικοινωνία, τη συνεργασία και το διαμοιρασμό υλικού ανάμεσα στα μέλη της κοινότητας που τις χρησιμοποιεί

Κοινά Χαρακτηριστικά Υπηρεσιών:

- προφίλ μέλους
- δυνατότητα να προσθέτει ο χρήστης άλλα μέλη στη λίστα επαφών του
- αλληλεπίδραση ανάμεσα στα μέλη των λιστών επαφών

Μορφές κοινωνικής δικτύωσης (1/2)

- Υπηρεσίες που οργανώνονται με βάση τα προφίλ των χρηστών

(Bebo, Facebook, GoogleBuzz, MySpace)

- Υπηρεσίες που οργανώνονται με βάση το περιεχόμενο των συλλογών τους

(Flickr, YouTube.com, Last.fm, GoodReads.com)

Google Buzz

Μορφές κοινωνικής δικτύωσης (2/2)

- White-label υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης

- Εικονικά περιβάλλοντα χρηστών

- Υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης για κινητά τηλέφωνα

- Ενημερώσεις κατάστασης (micro-blogging)

Θετικά και αρνητικά οφέλη υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης

- Απλή και δωρεάν χρήση
  - Συνεχώς αναβαθμίζονται και ανανεώνονται
  - Δυνατή η επικοινωνία ανάμεσα σε άτομα και κοινωνικές ομάδες που έχουν κοινά ενδιαφέροντα και προτιμήσεις
  - Χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον από άτομα νεαρής ηλικίας
  - Μέσο διαφήμισης και προώθησης υπηρεσιών
  - Καταστράτηγηση ανωνυμίας
  - Εκμετάλλευση των προσωπικών στοιχείων των χρηστών από τρίτους
  - Εθισμός στη χρήση τέτοιων υπηρεσιών
-

Δυνατότητες που παρέχουν οι υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης στις βιβλιοθήκες

- Ανάρτηση βιβλιοθηκονομικών νέων, ειδήσεων και εκδηλώσεων
- Κριτικές βιβλίων και ενημέρωση για τα νέα βιβλία που απέκτησε η βιβλιοθήκη
- Ανάρτηση συνδέσμων για άρθρα, βίντεο κ.α. στο διαδίκτυο
- Η βιβλιοθήκη μπορεί να δίνει πληροφορίες για την κοινότητα την οποία εξυπηρετεί
- Συζητήσεις πάνω σε διάφορα θέματα
- Ανάρτηση εικόνων
- Δυνατότητα επικοινωνίας ανάμεσα σε βιβλιοθήκες και χρήστες

Προαπαιτούμενα χαρακτηριστικά για τη χρήση υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης από τις βιβλιοθήκες

- Συμβολή των μελών στη διαμόρφωση των πληροφοριακών τους υπηρεσιών
  - Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών από τα μέλη τους
  - Προώθηση της συνεργασίας
  - Ενθάρρυνση ανταλλαγής απόψεων
  - Ενημέρωση χρηστών
-

Κοινωνική δικτύωση και Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Yale University Library on Facebook

facebook Αναζήτηση Αρχική σελίδα

Yale University Library

Τοίχος Πληροφορίες Φωτογραφίες Πλαίσια

Yale University Library + Others από Yale University Library Μόνο Άλλοι

0/Η Yale University Library

Nota Bene Spring/Summer 2010 Issue Now Online

Just in time for Commencement, the Spring/Summer 2010 issue of Nota Bene: News from the Yale Library is now available here: <http://www.library.yale.edu/notabene/>. This issue also marks Nota Bene's transition from print and online versions to online-only...

Χθες στις 8:05 μ.μ. · Σχολιάστε · Μου αρέσει · Εμφάνιση Ανατροφοδότησεων (4) · Κοινοποίηση

0/Η Yale University Library

Sterling Memorial Library Hours on May 23 and 24

Sterling Memorial Library will be open on a modified schedule over the Yale Commencement period (May 23 and 24). The library will be open for study hours only on Sunday, May 23 (Baccalaureate Day) from 12 noon until 2:45 p.m....

18 Μαΐου στις 8:13 μ.μ. · Σχολιάστε · Μου αρέσει · Εμφάνιση Ανατροφοδότησεων (1) · Κοινοποίηση

0/Η Yale University Library

Yale University Library Celebrates 150 Years as a Government Documents Depository

Yale University Library is celebrating its 150th anniversary as a depository for United States federal government documents. John Woodruff (1826-1868), U.S...

11 Μαΐου στις 10:59 π.μ. · Σχολιάστε · Μου αρέσει · Εμφάνιση Ανατροφοδότησεων (8) · Κοινοποίηση

Yale University Library, as one of the world's leading research libraries, collects, organizes, preserves, and provides access to and services for a rich and unique record of human thought and creativity.

Πληροφορίες

Τοποθεσία:
PO Box 208240
New Haven, CT, 06520-8240

Βιβλιοθήκη Παντείου Πανεπιστημίου στο Facebook

facebook Αναζήτηση Αρχική σελίδα

Βιβλιοθήκη Παντείου Πανεπιστημίου

Τοίχος Πληροφορίες Συζητήσεις Φωτογραφίες Εκδηλώσεις

Γράψτε κάτι...

Μοιραστείτε

Πρόσκληση νέων μελών

Πληροφορίες

Κατηγορία: Οργανισμοί - Ακαδημαϊκοί Οργανισμοί

Περιγραφή: Η Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου στεγάζεται στο νεοκλασικό κτήριο του πανεπιστημίου που είναι το κεντρικό και το παλαιότερο κτήριο του Πανεπιστημίου. Εγκαταστάθηκε σε αυτό το χώρο το 1998, έπειτα από εργασίες αναδιαμόρφωσης του ισόγειου, που καταλάμβανε αρχικά.

Πληροφορίες για την συλλογή

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης καλύπτει το ευρύ επιστημονικό πεδίο των κοινωνικών και πολιτικών επιστημών: φιλοσοφία, ψυχολογία, κοινωνιολογία, πολιτική επιστήμη, οικονομία, δίκαιο, διοίκηση και...

Η **Ντίνα Κακαλι** Στον ΠΑΝΔΗΜΟ την ψηφιακή βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου υπάρχουν σήμερα σε ψηφιακή μορφή τα τεύχη (1-77) του περιοδικού ΟΥΤΟΠΙΑ. Τα περιεχόμενα του περιοδικού έχουν ψηφιοποιηθεί και δημοσιεύει κατόπιν εξασφάλισης της απαραίτητης άδειας από τον εκδότη του για την Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης του Παντεί...

Δείτε περισσότερα

Φωτογραφίες από: Βιβλιοθήκη Παντείου Πανεπιστημίου

02 Μαΐου στις 4:47 μ.μ. · Σχολιάστε · Δε μου αρέσει · Κοινοποίηση

Αυτό αρέσει στους Eva Psmatzoglou, Κατερίνα Κερράστα, Αφροδίτη Koukoutsaki και σε εσένα.

Μέθοδοι προσέλκυσης περισσότερων χρηστών στις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης των βιβλιοθηκών

- Διαφήμιση της υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης στην αρχική σελίδα της βιβλιοθήκης στο διαδίκτυο
  - Διαφήμιση της υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης στο γραφείο δανεισμού
  - Ενημέρωση για τις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης κατά τη διάρκεια μαθημάτων πληροφοριακής παιδείας
  - Εκτύπωση διαφημιστικών φυλλαδίων
  - Διαδικτυακές διαφημίσεις
  - Μέσω των σελίδων κοινωνικής δικτύωσης τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιούν ήδη οι βιβλιοθηκονόμοι θα μπορούσαν να προτείνουν την σελίδα της βιβλιοθήκης στους «φίλους» τους
  - Συνεχής ενασχόληση και ανανέωση της σελίδας κοινωνικής δικτύωσης
-

Συμπεράσματα (1/2)

- Στο νέο σύγχρονο περιβάλλον, η ψηφιακή παιδεία θέτει τις βάσεις για τη δημιουργία ενός **νέου πληροφοριακού «γίγνεσθαι»**.
  - Η κοινωνική δικτύωση ενδυναμώνει την έννοια της ψηφιακής παιδείας
    - ανοίγει νέους ορίζοντες στη δυνατότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί και να κατανοεί επαρκώς τα ψηφιακά μέσα και να διαχειρίζεται πιο αποτελεσματικά και με κριτική σκέψη τη παρεχόμενη πληροφορία, να χρησιμοποιεί εργαλεία και υπηρεσίες όχι μόνο για την απόκτηση δεξιοτήτων, αλλά κυρίως για την ουσιαστική ανάπτυξη της γνώσης μέσα από το πυκνό τοπίο πληροφοριακών πηγών.
-

Συμπεράσματα (2/2)

Η κοινωνική δικτύωση

- αλλάζει τα ως τώρα δεδομένα
- η διαχείριση, η ανταλλαγή και ο διαμοιρασμός πληροφοριών επιτυγχάνεται μέσα από νέους διαύλους επικοινωνίας

Οι βιβλιοθήκες οφείλουν:

- να αναβαθμίζουν συνεχώς τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους
- να δημιουργούν ποιοτικές υπηρεσίες, επικεντρωμένες στους χρήστες
- να βελτιώνουν την επαφή τους με την κοινότητα που εξυπηρετούν.

Κρίσιμο ζήτημα ο τρόπος με τον οποίο θα καταφέρουν οι βιβλιοθήκες να υιοθετήσουν, να αναπτύξουν τις νέες τεχνολογίες και να τις προσαρμόσουν εποικοδομητικά στις ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες.